

فهرست مطالب

پیشگفتار	۹
آغاز ماجرا	۱۳
دیبا که بود؟	۲۲
مختار کیست؟	۳۱
دوران ریاست بر شهربانی	۳۲
رکن الدین مختاری استاد موسیقی	۳۲
دوران جوانی	۳۳
عملکرد مختاری در شهربانی	۳۳
معرفی هیئت حاکمه وکلای مدافع ساعات محاکمه	۳۵

خلاصه‌ای از متن ادعانامه دادستان دیوان کیفر علیه اتهامات رکن الدین مختار
(رئیس سابق شهربانی کل کشور)

ریاست دادگاه‌های دیوان کیفر کارکنان دولت	۳۸
--	----

متن ادعانامه دادستان دیوان کیفر راجع به قتل مرحوم دیبا

ریاست دادگاه‌های دیوان کیفر کارکنان دولت	۴۲
شرح قضیه و دلایل آن	۴۳

- تحقیقات از رکن‌الدین مختار ۷۹
- پنجشنبه هشتم مرداد ادامه محاکمه مختار ۸۰
- دوشنبه دوازدهم مرداد تذکرات دادستان دیوان ۸۱
- شنبه هفدهم مرداد دفاعیات احمد کسروی ۸۳
- یکشنبه هجدهم مرداد بیان ادعای آقای محمد نونهال وکیل ورثه مرحوم دیبا ۸۴
- چهارشنبه بیست و یکم مرداد دفاعیات حجازی وکیل مدافع مختار ۸۸
- دوشنبه بیست و ششم مرداد بررسی صلاحیت روزنامه‌ها در انعکاس اخبار ۸۹
- سه شنبه بیست و هفتم مرداد اهانت نسبت به مطبوعات ۹۰
- پنجشنبه بیست و نهم مرداد سخنان آل‌طه وکیل مدافع مختار در تأیید وظایف نشریات ۹۱
- یکشنبه اول شهریور مدافعات رضا لطفی وکیل مدافع عسگر فروتن ۹۲
- خلاصه دفاع در پرونده قتل دیبا (رد دلایل مدعی العموم) ۹۴
- آخرین اظهار به دادگاه ۹۸
- بخشی از دفاعیات آقای (دکتر آقایان) وکیل مدافع رکن‌الدین مختار ۹۹
- دوشنبه دوم شهریور بخش اول از دفاع آقای محمود نورآذر وکیل مدافع هادی نظمی ۱۰۰
- سه شنبه سوم شهریور بخش دوم از دفاع آقای محمود نورآذر از هادی نظمی ۱۰۵
- چهارشنبه چهارم شهریور توضیحات آقای دادستان در برابر مدافعات وکلای مدافع ۱۰۷
- اولین بخش از مدافعات آقای مهدی فروتن وکیل مدافع (فتح‌الله چوبین) ۱۱۷
- پنجشنبه پنجم شهریور دومین بخش از دفاعیات وکیل مدافع فتح‌الله چوبین ۱۲۵
- شنبه هفتم شهریور سومین بخش از دفاعیات وکیل مدافع فتح‌الله چوبین ۱۳۰
- یکشنبه هشتم شهریور چهارمین بخش از دفاعیات وکیل مدافع فتح‌الله چوبین ۱۳۶
- یکشنبه پانزدهم شهریور موضوع ارسال تلگراف از سوی جهانسوزی ۱۴۲
- چهارشنبه هجدهم شهریور طرح لایحه و دفاع تئی چند از متهمین قتل دیبا ۱۴۳
- پنجشنبه نوزدهم شهریور آخرین دفاعیات چوبین و نظمی ۱۴۳
- آخرین دفاعیات رکن‌الدین مختاری ۱۴۴

پایان محاکمات متهمین شهربانی

- چهارشنبه بیست و پنجم شهریور پایان محاکمات متهمین شهربانی ۱۵۰

۱۵۰	آخرین دفاع متهمان
۱۵۲	رای دادگاه
۱۵۴	عمده بزه‌های رکن‌الدین مختار ...
۱۵۶	زندگینامه فتح‌الله خان چوبین
۱۵۷	نقد نویسنده

مستندات در آینه مطبوعات

۱۶۰	روزنامه اطلاعات مورخه ۳۰ ژوئیه ۱۹۴۲ (۱۳۲۱/۰۵/۰۸)
۱۶۱	روزنامه اطلاعات مورخه ۲۷ اوت ۱۹۴۲ (۱۳۲۱/۰۶/۰۵)
۱۶۲	روزنامه اطلاعات مورخه ۲۹ اوت ۱۹۴۲ (۱۳۲۱/۰۶/۰۷)
۱۶۳	روزنامه اطلاعات مورخه ۳۰ اوت ۱۹۴۲ (۱۳۲۱/۰۶/۰۸)
۱۶۴	روزنامه اطلاعات مورخه ۳۱ اوت ۱۹۴۲ (۱۳۲۱/۰۶/۰۹)
۱۶۵	روزنامه اطلاعات مورخه ۱۷ سپتامبر ۱۹۴۲ (۱۳۲۱/۰۶/۲۶)
۱۶۶	روزنامه اطلاعات مورخه ۵ رمضان ۱۳۶۱ (۱۳۲۱/۰۶/۲۶)
۱۶۷	منابع
۱۶۸	دیگر کتاب‌های چاپ شده نویسنده

دیبا که بود؟

منوچهر نظری در کتاب رجال پارلمانی ایران دیبا را این گونه معرفی می نماید:

«سید عبدالحسین دیبا معروف به (وکیل الملک) در ۱۲۶۷ شمسی در تبریز متولد شد، وی یکی از سیاسیون ایرانی در دوره قاجار بود، پدرش تراب خان وزیر خلوت از اعیان، اشراف و مالکین عمده آذربایجان بود و در دربار مظفرالدین شاه مقامی شامخ داشت، عموهای وی چون نظام العلماء تبریزی، میرزا اسدالله خان ناظم الدوله و محمود خان علاءالملک از بزرگان و سرشناسان ایران زمین و آذربایجان بوده اند. عبدالحسین پس از انجام تحصیلات مقدماتی در تبریز برای ادامه تحصیلات به فرانسه اعزام شد و در رشته های اقتصاد و علوم سیاسی درس خواند و پس از فراغت از تحصیل، به سمت **آتاشه افتخاری** (کارمند وابسته سفارتخانه که دارای مأموریت مخصوص نیز باشد) در سفارت ایران در پاریس مشغول خدمت شد. چند سالی در پاریس اقامت داشت تا به ایران بازگشت و

فصلنامه علمی و ادبی... شماره ۲۷... ۱۳۳۱

ستاره مفقودی

برای تولد (شماره ۷۹)

مجلس ادب و هنر... شماره ۲۷... ۱۳۳۱

بندگان حضرت اجل محکوم میشوند

در این باره که دولت ایران پس از محاکمه و صدور حکم اعدام بر علیه این بندگان، در این شماره از ستاره مفقودی، عکسها و نامهای آنها را درج کرده است.

آقای سرهنگ رفیق... آقای غلامحسین... آقای حبیب الله خلیج... آقای غلامحسین مجنون باقری... آقای مستوفی... آقای فتح الله چریز

آقای سرهنگ رفیق... آقای غلامحسین... آقای حبیب الله خلیج... آقای غلامحسین مجنون باقری... آقای مستوفی... آقای فتح الله چریز

اشخاص زیر محکوم بچس شده اند

سرتیور... محکوم شده است

خانم... محکوم شده است

مهندس... محکوم شده است

سرتیور... محکوم شده است

سرتیور... محکوم شده است

مهندس... محکوم شده است

سرتیور... محکوم شده است

سرتیور... محکوم شده است

مهندس... محکوم شده است

سرتیور... محکوم شده است

نیروی جوان

نیروی جوان... در این شماره... محاکمه... اعدام... شهربانی...

توده ایران و آمریکا

توده ایران و آمریکا... در این شماره... محاکمه... اعدام... شهربانی...

توده ایران و آمریکا... در این شماره... محاکمه... اعدام... شهربانی...

تحقیقات از فتح الله چوبین وکیل کشیک شهربانی

س - شما به موجب ادعانامه متهمید که با ۴ نفر دیگر مرتکب قتل دیبا شده و دخالت داشته اید. اقرار دارید یا نه؟

ج - تکذیب می‌کنم.

س - جریان امر چه بوده؟

ج - بنده آن شب کشیک کلانتری مرکز بودم. آقای جهانسوزی و فدوی ساعت ۲۳ آمدند برای سرکشی و رفتند طرف زندان، ساعت یک آمدند پاسبان خواستند، نداشتم. مرا به جای قراول به قراولی گذاشته، ولی الله را بردند. پس از نیم ساعت آمد. گفتم کجا بودی؟ گفت می‌روم دکتر بیاورم، تا اذان صبح آمد. گفت مریض فوت کرده. می‌روم تابوت بیاورم.

س - کی با جنازه رفت؟ هادی نظمی بود یا نه؟

ج - خیر نبود. ولی الله و غسل و بعد جهانسوزی و فدوی.

س - ولی الله شادمان اظهار کرده: فتح الله هم رفت نمی‌دانم سرش را گرفت یا دستش را.

ج - دروغ عرض کرده. من اصلاً صورت دیبا را هم ندیده‌ام. به علاوه اگر ما با هم رفتیم اتاق، چطور جهانسوزی به من گفت کمک بده به او نگفت؟

س - مگر او با شما سابقه‌ای دارد؟

ج - البته این‌ها پی وقت می‌گردند. من قراول بودم، قراولی را که نمی‌شود گذاشت و آمد توی اتاق.